

9. ВИРОБНИЧІ ПОТУЖНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІ І ПРАКТИКИ

Стеців Л.П. - студентка 5 курсу
(Українська академія друкарства)

Науковий керівник: ст.викл. Гузела О.І.

Серед проблем, породжених переходом економіки до ринкових умов господарювання, питання виробничих потужностей підприємств та їх використання відійшли на другий план. Однак, адаптація підприємств до законів ринку вимагає реальної оцінки їхнього виробничого потенціалу, гнучкості максимальних виробничих спроможностей відповідно до попиту на продукцію.

Проблема оцінки виробничої потужності має два аспекти: теоретичний і практичний.

Теоретичний аспект носить загальний характер і може розглядатись як на макро- так і на мікроекономічному рівні. Це визначення категорій "виробнича потужність", "виробничий потенціал", види потужності тощо.

В зарубіжній економічній літературі налічується близько двох десятків визначень виробничої потужності.

Практичний аспект - це вирішення питань, пов'язаних з плануванням та оцінкою ефективності виробничих потужностей на рівні галузі (окремих підприємств та їх виробничих підрозділів).

Вивчення літературних джерел та практики роботи підприємств (на прикладі поліграфії) дали підставу для наступних визначень та принципових методичних підходів.

1. Виробнича потужність підприємства - це здатність випускати в одиницю часу (рік, зміну, годину) продукцію за видами і параметрами, що відповідають потребам ринку; в межах оптимальної експлуатаційної спроможності устаткування ведучого цеху та за умови ефективної організації виробництва праці.

2. Одним із можливих методичних підходів є визначення верхньої (максимальної) і нижньої (мінімальної) меж потужності, що є відображенням пропозиції підприємства (верхня межа) і попиту споживача (нижня межа) в ув'язці з витратами. Виробнича програма, яка буде в межах максимальної і мінімальної потужностей, забезпечить оптимальні витрати і реальну можливість отримання достатнього прибутку.

3. Є підстави вважати, що доцільним було б проводити розрахунки потужності в повному обсязі на стадії введення їх в дію, а далі - раз в

декілька років (наприклад, п'ять). Щорічно величину потужності корегувати в разі зміни в технічній базі.

УДК 334.7

10. МАЛЕ ПІДПРИЄМСТВО ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Степанова Л.В. - студентка 4 курсу

(Львівський торгово-економічний інститут)

Науковий керівник: к.е.н., доц. Туранський Ю.П.

Стан економіки України характеризується сьогодні різким зниженням економічного розвитку. Продовжується падіння масштабів виробництва; різко загострилась ситуація на споживчому ринку країни.

Практично всі варіанти реформування економіки апелюють до необхідності розвитку малого і середнього підприємництва. Адже саме цей сектор забезпечує гнучкість і маневрування всієї економіки, створює глибоку спеціалізацію і розгалужену кооперацію виробництва.

Малі підприємства можуть виступати, по-перше, в ролі експериментаторів в нових галузях, що виникають внаслідок технічного прогресу; по-друге, розробляти нові технологічні ідеї, до їх впровадження в серійне виробництво. Підприємства малого бізнесу здатні швидко реагувати на зміни в ринковій кон'юктурі, за рахунок мобільності, наближеності до споживачів, відносно низького рівня витрат, в результаті вузької спеціалізації.

Нині в Україні зареєстровано понад сто тисяч малих підприємств, де зайнято 12 відсотків працездатного населення країни.

Слід констатувати, що на сьогодні у нас відсутній дійовий механізм підтримки розвитку і захисту малого підприємництва

Пошук ефективного механізму підтримки малого бізнесу і підприємництва слід здійснювати в площині економічних регуляторів. Вважасмо, за необхідне:

1. Покращити інформаційне забезпечення підприємництва.
2. Створити розгорнуту ринкову інфраструктуру.
3. Запровадити механізм надання фінансової допомоги та страхування з боку державних і комерційних установ.

Комплексне вирішення цих проблем дозволить створити необхідні умови для розвитку малих підприємств, які складають важливий і органічний елемент організаційної структури сучасного суспільного виробництва і повинні відіграти важливу роль у формуванні конкурентного середовища в умовах ринкової економіки.